GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 125. Vinerĭ, 6 (18) Iunie. 1886.

Brașovŭ, 5 Iunie 1886.

Cu unŭ deosebitŭ interesŭ trebue sĕ urmărimŭ cele ce se petrecŭ în Anglia în cestiunea irlandeză, care a devenitŭ cestiune mare de principiu. Și în adevĕrŭ că nicĭ nu póte sĕ fiă indiferentŭ pentru popórele din statele constituționale ale Europei modulŭ cum se va resolva conflictulŭ dintre Anglia și Irlanda; căcĭ aicĭ stămŭ față nu numai cu unŭ statŭ vechiu civilisatŭ, ci și cu o monarchiă, din care a isvorîtŭ constituționalismulŭ, ce se practică aḍĭ, bine orĭ rĕu, pe continentulŭ europénŭ.

In specialŭ Ungurii se laudă a fi discipulii cei mai credincioșĭ ai doctrinelorŭ constituționalismului englesŭ și nu numai odată vorbitorii din dieta ungară s'au provocatŭ la esemplulŭ Angliei. Ar fi bine décă și acum arŭ urmări cu atențiune tóte enunciațiunile ce se facŭ de către corifeii guvernului și parlamentului englezŭ în afacerea pacificării Irlandei. Vedemŭ însĕ cu părere de rĕu, că pressa maghiară, parțială și esclusivă ca totdéuna, se pronunță pentru lorḍii nesățioșĭ de a domni, carĭ nu vorŭ sĕ audă de o sinceră și o durabilă împăcare cu Irlandezii asuprițĭ și prin urmare nemulțămițĭ.

Scimŭ că cabinetulŭ Gladstone nu s'a intimidatŭ prin votulŭ camerei comunelorŭ, nefavorabilŭ bilului irlandezŭ. Elŭ a cerutŭ dela corónă disolvarea parlamentului și regina s'a învoitŭ sĕ facă guvernulŭ încă odată apelŭ la țéră, ca sĕ'i afle, cum ḍice Gladstone, părerea asupra celei mai importante și totodată celei mai simple cestiunĭ, ce a fostŭ supusă de o jumătate de seculŭ judecății ei.

Interesante suntŭ principiile ce le desvóltă vestitulŭ omŭ de statŭ alŭ Angliei, actualulŭ șefŭ alŭ cabinetului, Mr. Gladstone, în manifestulŭ ce l'a adresatŭ alegĕtorilorŭ sĕi din Midlothian.

Inainte de tóte, d. Gladstone combate mĕsurile coercitive propuse încă în luna lui Ianuariu de către conservativĭ, pe carĭ — ḍice elŭ — evenimentele nu le justifică. Elŭ, Gladstone, s'a hotărîtŭ a urmări altă metodă, nu de siluire, ci de împăcare, înțelegêndu-se cu colegii sĕi din cabinetŭ d'a cerceta décă n'ar fi cu putință sĕ se dea Irlandei o dietă propriă în nisce condițiunĭ ce le pretinde onórea și integritatea imperiului. Anglia va avé sĕ se pronunțe, ḍice Gladstone, pe care din cele două drumuri voesce sĕ apuce: ca guvernulŭ sĕ întrebuințeze mĕsurĭ coercitive, orĭ sĕ li se dea Irlandezilorŭ autonomia, regulându-șĭ ei inșișĭ afacerile interne. Gladstone contestă adversarilorŭ politicei sale dreptulŭ de a respinge proiectulŭ sub pretextŭ că s'ar slăbi uniunea Angliei cu Irlanda.

Acéstă uniune care voimŭ sĕ o modificămŭ, ḍice Gladstone, este aḍĭ numai pe hârtiă, dobêndită prin forță și amăgire; ea n'a fostŭ sancționată nicĭ odată prin voința poporului irlandezŭ. Dér Irlanda nicĭ nu cere delăturarea totală a uniunii, ci numai o dietă provincială, fără acele prerogative prin care s'ar puté periclita interesele imperiului. Irlanda a primitŭ cu bucuriă acele disposițiunĭ, prin care i se garantéză minorității scutŭ și apĕrare.

Celŭ mai importantŭ pasagiu din manifestulŭ lui Gladstone este acela, în care arată folósele ce trebue sĕ le aducă cu sine politica sa conciliantă. Elŭ numeră următórele marĭ și necontestaăile folóse: *consolidarea unității imperiului, sporirea tăriei sale, delăturarea certelorŭ cu Irlanda, desvoltarea tuturorŭ resurselorŭ țĕrii, spĕlarea onórei Marei Britanii de acea pată, ce după părerea întregei lumĭ civilisate o pórtă pe frunte, în fine restabilirea vaḍei parlamentului centralŭ imperială și adevĕrată progresŭ alŭ afacerilorŭ întregei țĕrĭ.*

Cetindŭ acestŭ importantŭ manifestŭ, n'amŭ putută sĕ nu ne reamintimŭ stările nóstre de aici și sĕ nu facemŭ asemănare între sórtea Irlandei și a Transilvaniei.

Hegemonii conservativĭ dela noi nu facŭ de unŭ lungŭ șirŭ de anĭ încóce decâtŭ de a întrebuința totŭ felulŭ de mĕsurĭ coercitive și esceptionale în contra Ardelenilorŭ, și contra Românilorŭ în generalŭ. Ce au dobênditŭ prin acésta? Ce vadă 'șĭ-a câștigatŭ Ungaria în lumea civilisată? Cum s'au desvoltatŭ resursele țĕrii și cum au înaintatŭ afacerile ei? Cum s'a consolidatŭ statulŭ și cum s'au delăturatŭ certele și nemulțămirea din țéră?

Vedemŭ cu toții câtŭ de dureróse suntŭ resultatele politicei de sforțare și de sdrobire și de aceea dorimŭ în interesulŭ Angliei, ca principiile lui Gladstone sĕ iasă învingĕtóre.

Regele Ludovicŭ II alŭ Bavariei.

Crisa dinastică din Bavaria s'a terminatŭ într'unŭ chipŭ cum nu se aștepta nimenea. Nenorocitulŭ rege Ludovicŭ II a căutatŭ și șĭ-a găsitŭ mórtea într'unulŭ din lacurile castelurilorŭ.

Starea mintală a regelui inspirase în timpulŭ din urmă familiei sale și celorŭ ce-lŭ înconjurau legitime îngrijirĭ. Elŭ refusase de a mai comunica cu miniștrii sĕi și afacerile statului nu se mai expediau de multŭ decâtŭ prin mijlocirea secretariatului curții. Mai în urmă monarhulŭ, cufundându-se și mai multŭ în singurătate, a refusatŭ sĕ mai priméscă și pe secretarulŭ sĕu, și hârtiile pentru carĭ se cerea semnătura regală i se transmitéu sĕu prin câte unŭ valetŭ sĕu prin peruchierulŭ curții. Intr'aceea, mania bolnăviciósă a regelui de a construi neîncetatŭ castele sumptuóse lua proporțiunĭ din ce în ce mai funeste pentru echilibrulŭ listei civile. In sfĕrșitŭ, în ḍilele din urmă, elŭ începuse sĕ comită acte neîndoióse de nebuniă și sĕ manifeste tóte simptomele unei bóle mintale alŭ cărei nume e cunoscutŭ în sciință. Intr'o ḍi elŭ chiamă prin peruchierulŭ sĕu pe unŭ tĕnĕrŭ funcționarŭ, ginere alŭ ministrului de justiță, și 'i transmite ordinulŭ intimŭ de a forma unŭ nou ministerŭ. Altă dată asistă la una din representațiunile nocturne, carĭ se dau numai pentru elŭ singurŭ la teatrulŭ celŭ mare din Munich; după ce spectacolulŭ se sfîrșesce, regele dă ordinŭ actorilorŭ sĕ reîncépă; unulŭ din ei se scusă, ḍicêndŭ, că este prea ostenitŭ; regele, înfuriatŭ, îi sparge unŭ paharŭ cu apă în capŭ. In altă ḍi, întâlnindŭ unŭ jandarmŭ, a cărei figură îi place, îlŭ invită la masă și la desertŭ îi face cadou... unŭ armoniu; apoi sĕrbătoresce ḍiua unuia din soldații sĕi, prânḍeșțe cu dênsulŭ, ține unŭ discursŭ pentru a'i celebra meritele și 'i oferă unŭ buchetŭ de rose.

Acéstă purtare extravagantă și neîngrijirea de orĭ ce afacere au făcutŭ pe membri familiei regale sĕ ia o resoluție estremă: regința s'a încredințatŭ prințului Luitpold, — după ce se luase pentru acésta și consimțĕmêntulŭ lui Bismark. Impresia pe care a produs'o asupra regelui acéstă decisiune a sguduitŭ și mai multŭ slăbitu'i sistemŭ nervosŭ. Incepuse sĕ vadă în toțĭ din jurulŭ sĕu câte unŭ trădătorŭ și de sigurŭ, intr'unŭ accesŭ de maniă a persecuțiunei șĭ-a pusŭ capĕtŭ ḍilelorŭ, înecându-se în lacŭlŭ Starnberg.

Astfelŭ se sfârșesce una din carierele regeștĭ, care se deschisese sub cele mai strălucitóre auspicii. Tĕnĕrulŭ rege Ludovicŭ II era înzestratŭ cu cele mai nobile calitățĭ; sub domnia lui, Munichulŭ arŭ fi putută sĕ ajungă centrulŭ literarŭ și artisticŭ alŭ Germaniei. Cu încetulŭ, speranțele ce se puseseră într'ênsulŭ au începutŭ sĕ dispară una câte una, și așa elŭ móre nebunŭ, lăsândŭ în analele domniei sale mai multe date interesante pentru unŭ fisiologistŭ, decâtŭ pentru unŭ istoricŭ.

Telegramele sosite din München și din Berg ne dau amĕrunte despre mórtea regelui Ludovicŭ.

In ḍiua de 13 Iuniu n. pe la $6^3/_4$ óre după amêḍĭ regele plecă la preumblare în parculŭ din Berg cu doctorulŭ alienistŭ Gudden, ajungêndŭ la loculŭ numitŭ „parculŭ cerbilorŭ“ tocmai la țĕrmulŭ lacului Starnberg. Țĕrmulŭ nu e prăpăstiosŭ, dér laculŭ e cam adêncŭ în acestŭ locŭ. Regele s'a desbrăcatŭ de jachetă, șĭ-a luatŭ pălăria de pe capŭ și a săritŭ în apă. Doctorulŭ Gudden sări după elŭ sĕ-lŭ scape. Urmele dela țĕrmure și din lacŭ arată, că între amêndoi a fostŭ o luptă cumplită, că unŭ corpŭ, și anume alŭ doctorului Gudden, a fostŭ trântitŭ la pămêntŭ; apoi alte urme în lacŭ arată, că regele a înaintatŭ în lacŭ. Jacheta și pălăria regelui pluteau pe lacŭ și așa s'a datŭ de urma lorŭ. Dispariţiunea lorŭ s'a observatŭ pe la $9^1/_2$ óre séra, fiind-că nu sĕ întorseseră în castelŭ. Dr. Gudden, unŭ bărbatŭ în vêrstă, de statură mijlociă, dér puternicŭ, sĕ încreḍuse pré multŭ în sine, de a plecatŭ singurŭ la preumblare cu regele și n'a luatŭ și servitorĭ.

Căutândŭ personalulŭ castelului prin parcŭ pe cei doi dispăruțĭ, abia pe la $11^1/_2$ óre a observatŭ Dr. Müller pălăria și haina regelui pe lacŭ, ér umbrelele erau pe țĕrmure. Apoi unŭ corpŭ se ivesce la suprafața apei, ilŭ scotŭ pe uscatŭ, era corpulŭ regelui. Indată după aceea se scóte și corpulŭ doctorului Gudden din apă. Dr. Müller observândŭ încă semne de viéță, încercă tóte mijlócele, chiar și inspirațiunĭ, dér înzadarŭ. Pela 12 óre din nópte se constată mórtea. Corpulŭ lui Gudden avea mai multe lesiunĭ, mai cu sémă la gâtŭ, la nasŭ și la față. Se crede că a fostŭ sugrumatŭ și cufundatŭ în apă de regele. La frunte sĕ vĕdŭ asemenea urme, că Dr. Gudden a primitŭ o lovitură; partea dinainte a unghiei dela degetulŭ mijlociu alŭ mânei drepte e jumătate deslipită. Lesiunile de pe fața doctorului erau pricinuite de unghiile regelui și jachetele amêndurora precum și pardesiulŭ regelui s'au găsitŭ sfâșiate de pe trupŭ. Prin urmare totulŭ arată, că între cei doi nenorocițĭ a fostŭ o luptă violentă.

Incă Vinerĭ, 11 Iuniu, regele s'a esprimatŭ de repețite orĭ că se va sinucide. Elŭ cerŭ de mai multe orĭ otravă și șĭ-a esprimatŭ părerea, că se va arunca din castelŭ. Pe la 2 óre nóptea cerŭ sĕ se urce în turnŭ, dér servitorulŭ pretextă că nu găsescŭ cheile. Dr. Gudden fŭ chiămatŭ când regele voi sĕ se urce în turnŭ, i se puse în cale și-lŭ înduplecă sĕ se întórcă îndĕrĕtŭ. Acésta s'a întêmplatŭ în Hohenschwangau. Fața regelui se schimbase grozavŭ. Incă cu sĕptĕmânĭ înainte scrisese la medicĭ din München sĕ-i dea „mijlóce ce se disolvă linŭ.“ Tóte aceste scrisorĭ au căḍutŭ în mânile ministerului. Chiar și mama regelui primise dela fiu-sĕu o scrisóre, în care îi spunea că se sinucide.

Fiindŭ dusŭ la castelulŭ Berg, regele se purtă atâtŭ de liniștitŭ, încâtŭ Dr. Gudden telegrafă Duminecă după améḍĭ, că „tóte mergŭ de minune.“ Când sosi fatala oră, regele îndemnă pe Dr. Gudden sĕ nu ia nicĭ unŭ servitorŭ. Astfelŭ regele isbuti în fine sĕ se sinucidă, făcêndŭ sĕ cadă jertfă și Dr. Gudden.

Cadavrulŭ regelui Ludovicŭ s'a transportatŭ la München și s'a așeḍatŭ în vechea capelă a castelului, după ce a fostŭ secțatŭ. Immormêntarea i se va face probabilŭ Sâmbătă.

Espulsarea prințilorŭ din Francia.

Propunerea deputatului Brousse privitóre la espulsarea prințilorŭ, care a fostŭ primită de camera francesă, este de următorulŭ cuprinsŭ:

Art. I. De pe teritorulŭ republicei suntŭ și rĕmânŭ eschișĭ capii acelorŭ familii, carĭ au domnitŭ în Francia și moștenitorilorŭ lorŭ imediațĭ după ordinea primogeniturei.

Art. II. Guvernulŭ e împuternicitŭ a interḍice șederea pe teritorulŭ republicei și celorlalțĭ membrii ai acestorŭ familii. Espulsarea se face printr'unŭ decretŭ alŭ președintelui republicei, datŭ în consiliulŭ de miniștrii.

Art. III. Celŭ ce va fi găsitŭ că a vĕtĕmatŭ interdicțiunea în Francia, Algeria, sĕu în Colonii, va fi pedepsitŭ cu închisóre dela doi până la cincĭ anĭ. După espiarea pedepsei va fi dusŭ la fruntaria țĕrei.

Art. IV. Nicĭ unŭ membru alŭ acelorŭ familii, carĭ au domnitŭ în Francia, nu va puté intra în armată sĕu în marină, nu va puté ocupa unŭ oficiu publicŭ sĕu esercita unŭ mandatŭ electoralŭ.

Din Parisŭ se anunță cu data 15 Iuniu, că Senatulŭ a alesŭ comisiunea însărcinată a pre-

găti unŭ raportŭ asupra cestiunei espulsării prinţilorŭ. Acéstă comisiune se compune din nouĕ membri, dintre carĭ **numai trei suntŭ partisanĭ ai espulsării.**

Se crede totuşĭ că va fi primită espulsarea şi de Senatŭ cu o mică maioritate. Comitele de Paris sĕ fi declaratŭ, că va asculta de lege şi va merge la Londra. Elŭ nu va ascunde călĕtoria sa, căcĭ nu se teme de demonstraţiunĭ din partea aderenţilorŭ sĕi.

SCIRILE DILEI.

In parlamentulŭ din *Viena* se aşteptă vii desbaterĭ în *cestiunea petroleului*, care impedecă încheiarea pactului austro-ungarŭ. Agitaţiunea în Galiţia e fórte mare din causa favorurilorŭ ce i se dau Ungariei.

—x—

Liferărĭ pentru statŭ. Reuniunea de comerţŭ şi industrii din Braşovŭ — precum ni se raporteză — a adresatŭ cu data de 14 l. c. o petiţiune ministrului preşedinte Tisza, în care e rugatŭ sĕ acopere trebuinţa de cisme şi pălării pentru gendarmeria r. u. şi pentru poliţia statului esclusivŭ din Braşovŭ, precum şi postavulŭ ce au sĕ-lŭ predea postovarii de acı sĕ lase a-lŭ lucra croitorii de aci. Sperămŭ — şi avemŭ temeiu pentru acésta — că ministru-preşedinte va satisface acestei dorinţe şi astfelŭ va ajuta pe cismarii, pălărierii şi croitorii de aci.

—x—

Pentru articululŭ ce-lŭ scrisese *Max Falk* în „Pester Lloyd« în contra archiducelui Albrecht, alegĕtorii sĕi din *Aradŭ* pregătiseră o telegramă de felicitare. Intr'aceea voinicosulŭ Max Falk publică în aceeaşĭ foiă scusele şi iertăciunile sale. Atuncĭ alegĕtorii sĕi opriră telegrama. Acum de frică, că nu va mai păpa pe viitorŭ diurna de deputatŭ, Max Falk a adresatŭ alegĕtorılorŭ sĕi o scrisóre, în care dice, »că a publicatŭ acele scuse şi iertăciunĭ, ca sĕ se termine neplăcutele incidente; de altmintrelea partea politică a articulului nu şĭ-o retrage; elŭ n'a cerutŭ nicĭ odată graţia Curţii, a abdisŭ în viéţa sa la rangurĭ, titlurĭ, distincţiunĭ, numai ca sĕ'şĭ rescumpere independenţa; alegĕtorii sĕ nu se înşele în elŭ, că dóră ar părăsi stégulŭ naţiunii.“ „Budap. Hirlap“ aşteptă acum dela Max Falk, sĕ desfăşure în foia sa steagulŭ tricolorŭ naţionalŭ alŭ Ungariei şi sub elŭ sĕ lupte pentru Ungaria şi pentru maghiarismŭ; sĕ nu permită, ca doctrinele negre-galbene sĕ se strecóre în Ungaria. — Tóte astea suntŭ vorbe góle; cei din Viena le-au băgatŭ pumnu în gură.

—x—

In Budapesta *s'a duelatŭ* în dilele acestea contele Ludovic *Horvath-Toldi*, deputatŭ dietalŭ, cu Vasiliu *Seffer*, colaboratorulŭ lui „Egyetértés.“ Causa a fostŭ, că celŭ dintâi ar fi declaratŭ, că pressa este singură, care a datŭ pricină la înscenarea turburărilorŭ din capitalĕ. Seffer a fostŭ uşorŭ rănitŭ de glonţŭ la unŭ genunche, celălaltŭ a scăpatŭ tefĕrŭ. Are hazŭ acum, sĕ vedĭ pe „patrioţii“ încăerându-se.

—x—

Ministrulŭ de comunicaţiune ungurescŭ a fixatŭ inspecţionarea administrativă a căii ferate *Petroşenĭ-Surducŭ* pe diua de 21 Iuniu n.

—x—

Cu privire la *afacerea militară în Ungaria* scrie „*N. fr. Presse*“ de Marţĭ: »Foile guvernamentale ungurescĭ se pronunţă în articulele lorŭ dela Rosalii fórte satisfăcĕtorŭ asupra mersului, ce l'a luatŭ afacerea militară şi declară, că în Ungaria n'a esistatŭ nicĭ vr'o cestiune a armatei, nicĭ vr'o crisă a cabinetului. *Din punctulŭ nostru de vedere* nu putemŭ decâtŭ sĕ dorimŭ, ca aşa sĕ fiă cum scriu foile guvernului ungurescŭ. *Décă aşa este, viitorulŭ ne va arăta*.“

—x—

In comitatulŭ *Timişórei* s'au revĕrsatŭ apele. Peste 20,000 jugĕre stau sub apă. Apa e cafeniă de sĕmănăturile de rapiţă luate de valurĭ. Décă Timişulŭ nu va scădé, va fi ameninţatŭ şi ţinutulŭ *Torontalului.* In Timişóra spaima e cumplită de frică sĕ nu fiă inundatŭ oraşulŭ. In multe comune valurile au ruptŭ mulţime de case.

—x—

In nóptea de Sâmbătă spre Dumineca unŭ **hoţŭ** a întratŭ în **seminarulŭ românŭ din Sibiiu** şi a furatŭ mai multe vestminte dintr'o odăiă nelocuită.

—x—

Cetimŭ în „Epoca:« ‚Aflămŭ că în timpulŭ şederei prinţului Bulgariei în **Bucureştĭ** au avutŭ locŭ negociaţiunĭ fórte importante întrĕ guvernulŭ nostru şi celŭ bulgarŭ, relativŭ la nişte evenimente seriόse ce sĕ pregătescŭ în Bulgaria. Aceste negociaţiunĭ, care ar fi avutŭ locŭ după îndemnulŭ Germaniei, au fostŭ urmate după plecarea prinţului Alexandru, de prinţulŭ de Battemberg, fratele prinţului Bulgariei.“

—x—

„Voinţa Naţională« scrie: »După o corespondenţă din Roma, suntemŭ informaţĭ, că d. *St. Ionescu Valbudea*, junele nostru sculptorŭ, (bursier alŭ Statului) care ne-a trimisŭ anulŭ trecutŭ frumósa statuă „Prisonierulŭ«, premiată la esposiţiunea din Parisŭ, a terminatŭ la Roma o altă statuă intitulată: ‚Invingĕtorulŭ.‘ Toţĭ artiştii, carĭ au avutŭ ocasiunea sĕ vadă această statuă, au admiratŭ simplicitatea composiţiunei, care intrunesce tóte condiţiunile artei statuare şi ştiinţa esecuţiunei. Multe părţĭ dintr'această statuă suntŭ tratate într'unŭ chipŭ magistralŭ. Ceea-ce caracterisează nouă concepţiune a d-lui Valbudea este o mare energiă. Lucrarea d-lui Valbudea este pornită dın Roma la Bucurescĭ, fiindŭ destinată pentru muzeulŭ nostru de sculptură. D. Valbudea se ocupă acum cu compunerea unui grupŭ de mai multe persóne pe care se prepară sĕ îlŭ esecute pentru esposiţiunea universală dela Parisŭ, din 1889. Intórcerea d-lui Valbudea in Bucurescĭ peste unŭ anŭ va înmulţi numĕrulŭ artiştilorŭ, carĭ, eşiţĭ din scóla nóstră de Bele-Arte, ca d-nii Mirea şi I. Georgescu, au făcutŭ onórea ţĕrei lorŭ chiar lângă artiştii din strĕinătate.

—x—

D-nii *Moceanu* şi *Velescu*, distinşii gimnasticĭ din *Bucurescĭ*, au plecatŭ în Orientŭ. Se ducŭ la Constantinopolŭ, Alexandria, Cairŭ etc. până la Calcuta. La întórcere vorŭ trece prin Londra. In tóte aceste locurĭ vorŭ da representaţiunĭ.

—x—

Congresulŭ lucrătorilorŭ din *Belgia*, în privinţa căruia ni se telegrafiază că s'au luatŭ mĕsurĭ d'a nu se întĕmpla turburărĭ, s'a ţinutŭ în Bruxela în deplină linişte. Congresulŭ a luatŭ nisce hotărîrĭ nu tocmai liniştitóre şi anume: neîntroducêndŭ guvernulŭ votulŭ universalŭ, lucrătorii vorŭ face grevă generală în totă ţéra, care va incepe la 16 Augustŭ, diua serbării naţionale belgiane, decă manifestulŭ ce-lŭ vorŭ da atuncĭ lucrătorii va fi opritŭ de autoritate.

—x—

Cetimŭ în »România Liberă:« S'a bătutŭ medalia Independenţei. Pe o parte este chipulŭ regelui, pe cealaltă, la mijlocŭ, România cu o mână răzimată pe pavĕză, cu alta ţinêndŭ în susŭ o cunună de stejarŭ, ér în jurŭ suntŭ gravate cu măestriă scene din rĕsboiulŭ dela 1877 şi 1878.«

—x—

In **Posen** s'a ţinutŭ o adunare de 400 Polonĭ, în care s'a accentuatŭ, ca supuşii polonĭ din Prusia, cu tóte represaliele, niciodată sĕ nu 'şĭ renege simţĕmêntulŭ naţionalŭ şi sĕ nu recunóscă în nicĭ o împrejurare maxima: ‚Germania peste tóte“. Intr'o resoluţiune s'a votatŭ unanimŭ mulţămită tuturorŭ deputaţilorŭ polonĭ din parlamentulŭ prusianŭ, precum şi acelorŭ membrii ai Reichstagului germanŭ, carĭ au întrevenitŭ pentru drepturile naţionalităţii polone. Se dice că astfelŭ de meetingurĭ polone se vorŭ întocmi în curêndŭ şi în alte oraşe prusiane.

Din Transilvania, Maiŭ 1886

Onorabilă Redacţiune! Intr'unŭ orăşelŭ din Transilvania, ai cărui locuitorĭ în majoritate precumpănitóre suntŭ Românĭ plugarĭ, petrece de câtŭ-va timpŭ unŭ tênĕrŭ, care îşĭ finise studiele nu de multŭ în străinătate. Reîntorsŭ la ai sĕi, timpulŭ liberŭ şi-lŭ petrece cu poporulŭ. Adeseorĭ îlŭ vedĭ incungiuratŭ de fruntaşĭ plugarĭ, dându-le multe şi frumóse învĕţăturĭ pentru traiulŭ dilnicŭ, de pildă: despre însemnătatea religiunei şi a moralului pentru societate, despre contenirea dela bĕuturile spirituóse, folosulŭ scólei şi alŭ învĕţăturei, a măiestriilorŭ, — cutare felŭ de pământŭ când şi cum este de a sĕ lucra şi sĕmĕna, — cum sĕ potŭ cresce vite frumóse, le arată cum şi ce au lucratŭ acele popóre, carĭ astădĭ sĕ bucură de o vieţă fericită ş. a.

Şi ce credĭ, iubite cetitorule, cum este judecată maniera respectivului tênĕrŭ din partae unorŭ cărturarĭ, dişĭ românĭ, — carĭ ca tinerĭ au umblatŭ în fracŭ şi mănuşaţĭ, ér astădĭ sĕ ţinŭ fudulĭ şi mândri că trăescŭ de pe spinarea poporului cu domnia? Étă ce dicŭ ei: *din prostime e născutŭ, la prostime trage.*

Despre altŭ tênĕrŭ din vecinătate, carele a intratŭ în legăturĭ intime, de pildă prin căsătoriă cu familia cutărui fruntaşŭ plugarŭ, ejusdem farinae homines, dicŭ: *L'am ţinutŭ pe N. N. până acuma de unŭ tênĕrŭ cultŭ, dér sĕ vede, că este unŭ omŭ simplu.* —

Şi ca sĕ nu crédă cine-va cum-că aceste şi alte casurĭ suntŭ numai scornüurĭ, binevoiéscă a mĕ interpela pe acéstă cale şi-i voi descoperi lucrulŭ cu date. De astădată nu numescŭ pe nimenĭ, căcĭ nomina odiosa sunt.

Aşa déră junimea, care nu numai prin vorbe góle şi în modŭ farisaicŭ, ci prin fapte românescĭ vré sĕ fiă română, sĕ ajute şi sĕ încurajeze poporulŭ plugarŭ, este calificată de necultă şi simplă, ér poporulŭ pe buzele unora este prostime, cu care a vieţui frăţesce însémnă a te dejosi. Acéstă împrejurare ar fi de ajunsŭ pentru a revolta inima orĭ şi cărui Românŭ simţitorŭ. Cu tote aceste noi vomŭ lua totŭ lucrulŭ rece, sine ira et studio, şi vomŭ cerceta întru câtŭ póte fi basată judecata acelora, ce trăescŭ cu »prostimea“ şi »simplitatea“ pe buze.

Amŭ umple broşurĭ de decĭ de pagine, când amŭ scrie totŭ ce ar fi de scrisŭ, de aceea ne vomŭ restrînge la mĕduva lucrului.

Numĕrândŭ faptele din trecutŭ ale naţiuniĭ nóstre, nepărtinitorulŭ cercetătorŭ istoricŭ se va lămuri, că dilele de mărire pentru poporulŭ nostru n'au strălucitŭ atuncĭ, cândŭ junimea privea la „omulŭ mai simplu“ din poporŭ peste umĕrŭ, ci atuncĭ, când lăsândŭ mai la o parte fraculŭ şi mănuşile de glacée, predica poporului românismulŭ, scia sĕ se însufleţéscă pentru drepturile şi libertatea naţională, scia sĕ-şĭ împlinéscă sacra datorinţă către poporŭ chiarŭ cu periclulŭ vieţii, scurtŭ: nutria şi susţinea contactulŭ celŭ mai intimŭ cu poporulŭ în totŭ chipulŭ cuviinciosŭ. Şi credĭ iubite cetitorule, că pentru aceea l'a judecatŭ cineva de simplu orĭ i-a disŭ că ‚trage la prostime.“ O nu! Celŭ ce are baremĭ cele mai rudimentare cunoscinţe din cartea suferinţelorŭ poporului românŭ nu va puté afirma aşa ceva.

Şi acum sĕ vedemŭ, cine este acestŭ poporŭ, pe care chiar unii din fiii sĕi îlŭ boteză aşa de rĕu, ca

FOILETONŬ.

Călĕtoria lui Stanley prin Africa centrală.

(Urmare.)

„Zîzăitulŭ miilorŭ şi milióneiorŭ de neastêmpĕrate insecte dau viaţă codrilorŭ străvechĭ şi umbroşĭ. Eu audŭ cum milióne de gurĭ şi de picióre mititele sûntŭ ocupate cu apucatulŭ şi cu sdrobitulŭ deosebitelorŭ lucrurĭ de mâncare, audŭ sbârnăitulŭ ce'lŭ producŭ milióne de ţaripióre, mişcările unui convoiŭ de insecte, cânteculŭ răguşitŭ alŭ greeruşilorŭ, zîzăitulŭ mirmeleonilerŭ*) (leilorŭ de furnici) şi ocăcăitulŭ bróscelorŭ mugitóre;**) audŭ crăculeţe trosnindŭ şi cum cadŭ foile cele grele, nucile şi deosebitele bobiţe; audŭ în sfêrşitŭ frĕmătulŭ copacilorŭ. O tăcere absolută nu este cu putinţă într'o pădure din regiunile tropice.“

Abia se adăpostiră călĕtoriĭ noştri sub ramurile uriaşilorŭ arborĭ aĭ acestcĭ pădurĭ, când iată se şi ivì o cétă de sĕlbaticĭ. Din norocire aceştia nu aveau gândŭ rĕu faţă cu dênşii, ci dimpotrivă după o scurtă tocmélă se învoiră sĕ-ĭ vêndă luĭ Stanley şi soţilorŭ sĕĭ maĭ multe lucrurĭ de mâncare. Mare mirare le pricinuì indigenilorŭ faţa cea albă a erouluĭ nostru. Eĭ nu se maĭ puteau sătura de a privì mereu la elŭ şi băteau în palme de surprinşĭ, ce erau.

Indată-ce plóia se maĭ conteni, călĕtoriĭ noştri se imbarcară din nou şi porniră maĭ departe. In curênd însă se născù o furtună din cele maĭ puternice. Valurile se ridicau din tóte părţile şi astfelŭ, aruncate fiindŭ luntrile de colo până colo, douĕ dintre ele se cufundară. Impreună cu ele se prăpădiră şi doĭ dintre ómeniĭ luĭ Stanley. Acésta se întêmplà tocmaĭ în diua penultimă a anuluĭ 1876.

In 31 Decembre sórele se ivì din nou strălucitorŭ pe bolta albastră a ceriuluĭ, éră rîulŭ era aşa de liniştitŭ, încâtŭ suprafaţa luĭ se putea asemăna cu o oglindă netedă şi lucitóre. Şi în acéstă di avură călĕtoriĭ noştri de furcă cu indigeniĭ, în sfêrşitŭ însă isbutiră a se scăpa de eĭ.

Diua de anulŭ nou (1877) fù petrecută éraşĭ în pădure. Inceputulŭ se făcù printr'o luptă sângerósă cu sĕlbaticiĭ, carĭ voiau sĕ închidă rîulŭ cu 10 canoe marĭ şi încărcate cu ómenĭ. La îmbierile de pace ale luĭ Stanley eĭ nu aveau altŭ rĕspunsŭ decâtŭ: „Astădĭ vomŭ mânca carne de Vagiva (de omŭ)“ Slobodindu-se câte-va salve, canibaliĭ fură alungaţĭ.

Cu câtŭ flotila înaintà maĭ departe, cu atâtŭ şi rîulŭ se făcea totŭ maĭ latŭ, aşa încâtŭ acum dela unŭ ţermure alŭ luĭ până la celălaltŭ nu era maĭ puţinŭ de 2700 metri.

Diua de 2 Ianuariu âncă nu trecù fără luptă. Sĕlbaticiĭ nu voiră sĕ scie nimicŭ de cuvêntulŭ „Sennenneh!“ (pace), de óre-ce, diceau eĭ, au poftă sĕ mănânce carne de omŭ. Când Stanley le oferì ca darurĭ inele marĭ de aramă pentru împodobitulŭ braţelorŭ şi şirurĭ de mărgele, eĭ nu voiră sĕ le priméscă, rĕspundêndŭ, că maĭ bine le place carnea călĕtorilorŭ noştri. Şi aicĭ trebuiră sĕ se intrebuinţeze armele cu focŭ, şi aceste şi deschiseră în curêndŭ flotileĭ cale liberă. Cu prilegiulŭ acesta ómeniĭ luĭ Stanley făcură câţĭ-va prisonierĭ, carĭ acestuia i se părură grozavŭ de urîţĭ.

Maĭ pacînicŭ se începù diua de 3 Ianuariu. Călĕtoriĭ noştri se aflau într'o regiune de totŭ împoporată. Apropiându-se de ţermure şi strigândŭ „sennenneh“, numĕroşiĭ indigenĭ, ce le eşiseră spre întêmpinare, rĕspunseră cu acelaşĭ cuvêntŭ, şi când Stanley le oferì spre cumpĕrare mărgele şi alte lucrurĭ, eĭ alergară în fuga mare, ca sĕ aducă pentru schimbŭ bostanĭ, puĭ, banane, legume etc. Tóte aceste lucrurĭ le aduseră la călĕtorulŭ nostru douĕ femeĭ într'o luntre, şi Stanley le dete pentru ele maĭ multe şirurĭ de mărgele. Cele douĕ femeĭ erau aşa de încântate de darulŭ primitŭ, încâtŭ

*) **Mirmeleonulŭ** (myrmecoleon formicarius) este unŭ insectŭ, care'şĭ face nisce găurele mici în pământŭ, cu deosebire în locurĭ năsipóse, şi caută a atrage în ele insecte maĭ micĭ, maĭ cu semă furnicĭ, pe care apoĭ le omóră şi le mănâncă.

) **Brósca mugitóre (rana mugiens) trăesce mai cu semă prin locurile tropice şi are unŭ ocăcăitŭ asemenea mugetuluĭ unuĭ bou.

mulţămită póte, pentru-că i-a învĕţatŭ carte, orĭ dóră pentru-că sĕ ţinŭ mai meritaţĭ ca dênsulŭ căpĕtândŭ dela cutare domnitorŭ diploma de „nemeşugŭ.“ Vomŭ lăsa frasele góle şi vomŭ vorbi pe basa dreptului şi-a istoriei arĕtândŭ: *nemulŭ Românului plugarŭ.*

După dreptulŭ romanŭ, — basa jurisprudinţei moderne — Românii toţĭ suntŭ egalĭ. Şi décă au esistatŭ, orĭ dóră mai esistă şi astădĭ, şi la noi clase ca: *„nemeşĭ“* şi *„rustici séu ţĕranĭ“*, cu aceste ne-au inzestratŭ alţii, precum ne-au inzestratŭ şi cu *„slobozenia“*, în locŭ de *„libertatea strĕbună.“* Spre confirmarea acestui adevĕrŭ, că adecă toţĭ Românii suntŭ egalĭ, credemŭ, că va fi de ajunsŭ a cita ceea ce scrie eruditulŭ Sim. Bărnuţŭ, între altele, în cartea sa de dreptŭ, publicatŭ la 1867:

»*Românii* din Dacia au fostŭ totŭ-deauna şi suntŭ şi astădĭ de jure liberĭ şi egalĭ, pentru-că ei *n'au avutŭ nicĭ odată, n'au nicĭ astădĭ nicĭ aristocraţiă (boeriă) ereditară.* Intre Romanii strĕmutaţĭ ca coloniştĭ n'au fostŭ nicĭ patricii, aceştia au rĕmasŭ în Roma şi în Italia cu servii lorŭ şi cu latifundiele lorŭ; ei n'aveau nevoe a sĕ muta în departata Daciă pentru ca sĕ capete o bucată de pĕmêntŭ. Carĭ sĕ trimeteau aci ca deregătorĭ, au trecutŭ Dunărea cu Aurelianŭ, ér de altă parte aceştia încă n'au pututŭ sĕ fiă numai nisce sugătorĭ de sângele coloniştilorŭ, cum erau mulţĭ din alte provincii; altmintrelea n'ar fi pututŭ sĕ facă în timpŭ scurtŭ atâtea monuminte, carĭ atestă şi astădĭ mărimea minţii şi a virtuţii strĕmoşilorŭ noştrĭ. Nu, ei n'au fostŭ feudalĭ, ei au fostŭ *patricii* s'au părinţĭ, carĭ *s'au fostŭ înfrăţitŭ cu plebea din legile sacrate* şi carĭ au meritatŭ monumentele ce li se decretau de cătră ordinile Decurionilorŭ, unŭ poporŭ liberŭ şi fericitŭ.«

(Va urma.)

Academia română

Insciinţare.

După decisiunile luate de Academia Română în sesiunile de până la anulŭ 1886, concursurile propuse de Academiă suntŭ cele următóre:

I. *Premiulŭ Năsturelŭ-Herescu* din seria B, de 4000 lei, se va decerne, în cursulŭ sesiunii generale din anulŭ 1887, unei cărţĭ scrise în limba română cu conţinutŭ de orice natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuariu până la 31 Decemvre 1886

II. *Premiulŭ Statului Heliade Rădulescu*, de 5,000 lei, se va decerne, în cursulŭ sesiunii generale din anulŭ 1887, unei cărţĭ scrise în limba română, cu conţinutŭ literarŭ, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1885 până la 31 Decemvre 1886.

NB. Concurenţii la aceste premie vorŭ binevoi a trimite la cancelaria Academiei Române în Bucuresci operele lorŭ, carĭ vorŭ fi în condiţiunile de timpŭ aci în semnate, în câte 12 esemplare, până la 31 Decemvre 1886.

III. *Marele premiu Năsturelŭ-Herescu* din seria B, în sumă 12,000 lei, se va decerne, în cursulŭ sesiunii generale din anulŭ 1889, unei cărţĭ scrise în limba română, cu conţinutŭ de orice natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1885 până la 31 Decemvre 1888.

NB. In privinţa premiilorŭ »Năsturelŭ-Herescu“ se punŭ în cunoscinţa publicului următórele disposiţiunĭ din condicilulŭ reposatului întru fericire C. Năsturelŭ-Herescu:

B. Premii pentru opere publicate.

»In totŭ anulŭ Societatea Academică Română va »avea a premia, din veniturile fondului Năsturelŭ, o »carte tipărită originală, în limba română, care se va »socoti de cătră Societate ca cea mai bună publicaţiune »apărută în cursulŭ anului.

»Insĕ aceste premie vorŭ fi de două specii:

»1 Intre trei anĭ consecutivĭ, à rêndulŭ, se va »decerne câte unŭ premiu de patru mii lei, Nr. 4000 L. »n. minimum, la cea mai bună carte apărută în cursulŭ »anului espiratŭ;

»2. Eră în alŭ patrulea anŭ se va decerne unŭ »premiu fixŭ de lei 12,000, carele se va numi „Marele »premiu Năsturelŭ,“ operei care va fi judecată ca publi»caţiunea de căpetenia, ce va fi aparutŭ în cursulŭ ce»lorŭ patru anĭ precedenţĭ. Acestŭ premiu nu se va »puté decerne unei lucrărĭ, care va fi obţinutŭ deja unulŭ »dintre premiele anuale, decâtŭ defalcândŭ dintr'însulŭ »valórea premiului precedentŭ.

»Operele ce se vorŭ recompensa cu acéstă a doua »serie de premie vorŭ tracta cu preferinţă despre ma»teriile următóre:

»*a)* Scrierĭ seriόse de istoriă şi sciinţele accesorii »ale istoriei, preferindu-se cele atingĕtóre de istoria ţĕ»rilorŭ române;

»*b)* Scrierĭ de religiunea ortodoxă, de morală prac»tică şi de filosofiă;

»*c)* Scrierĭ de sciinţe politice şi de economia so»cială:

»*d)* Tractate originale despre sciinţele esacte;

„*e)* Scrierĭ enciclopedice; precum dicţionare de is„toriă şi geografiă, în carĭ sĕ intre şi istoria şi geografia „României; dicţionare generale séu parţiale de sciinţe e„sacte, de arţĭ şi meserii, de administraţiune şi jurispru„denţă, şi alte asemenĭ lucrărĭ utile şi bine întocmite;

„*f)* Cărţĭ didactice de o valóre însemnată ca metodŭ „şi ca cuprinsŭ;

„*g)* Dicţionare limbistice în limba românéscă, mai „alesŭ pentru limbile antice şi orientale, adică limba la„tină, elenă, sanscrită, ebraică, arabă, turcă, slavonă ve„chiă şi altele;

„*h)* Publicaţiunĭ şi lucrărĭ artistice de o valóre se„riósă, adică relative la arţile plastice, architectură, sculp„tură, pictură, gravură şi chiar opere musicale scriόse, „pe carĭ aceste tóte societatea academică română le va „puté apreţia atuncĭ, când îşĭ va întinde activitatea ei şi „asupra tuturorŭ materiilorŭ de Bele-Arţĭ;

„*i)* Scrierĭ de pură literatură română, în prosă şi »in versurĭ, precum poeme, drame şi comedii seriόse,— »mai alesŭ subiecte naţionale, — şi orĭ ce alte opere »de înaltă literatură. Acestora mai cu sémă aşŭ dori sĕ »se acorde *Marele Premiu Năsturelŭ*, când vorŭ fi ju»decate, ca avêndŭ unŭ meritŭ cu totulŭ superiorŭ, spre »a se da astfelŭ o încuragiare mai puternică desvoltării »literaturei naţionale«.

La acestea se mai adaugŭ următórele disposiţiunĭ luate de societatea academică:

1. La concursurile acestorŭ premii se potŭ presenta şi opurĭ preînnoite în nouĕ ediţiunĭ, carĭ se vorŭ fi retipăritŭ în cursulŭ anului de autorĭ în viĕţă.

2. După cuprinderea chiar a testamentului, traducţiunile din limbĭ străine suntŭ escluse dela concursŭ; se va face însĕ escepţiune pentru acele traducţiunĭ de pe opurĭ străine clasice, carĭ:

a) séu prin dificultăţile învinse ale unei perfecte reproducerĭ în versurĭ românescĭ, vorŭ constitui adevĕrate opurĭ literare ale limbei române;

b) séu prin anexarea de elucidărĭ şi de note sciinţifice, cu totulŭ proprie traducĕtorului, îşĭ vorŭ fi însuşitŭ meritele unorŭ lucrărĭ originale în limba română.

3. Cărţile premiate de Academia Română din alte fondurĭ ale sale, séu cele tipărite din iniţiativa şi cu spesele ei, nu potŭ întra la concursŭ pentru premiile Năsturelŭ din seria B.

4. Premiile Năsturelŭ din seria B se potŭ acorda nu numai unorŭ opurĭ complete, ci şi părţii unui opŭ tipăritŭ în cursulŭ anului, cu condiţiune însĕ ca acéstă parte sĕ fiă de valórea şi de întinderea unui volumŭ şi nu de ale unei simple fásciόre, (minimum 400 pag. formatŭ 8⁰. garmondŭ).

5. Premiarea unei părţĭ a unui opŭ la unŭ concursŭ anualŭ nu împedică premiarea unei alte părţĭ a aceluiaşĭ opŭ la unŭ concursŭ posteriorŭ.

6. Opurile anonime şi pseudonime vorŭ puté fi admise la concursulŭ cărţilorŭ tipărite, ér autorii lorŭ, spre a primi premiile acordate, vorŭ trebui sĕ justifice proprietatea lorŭ.

(Va urma).

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

VIENA, 17 Iuniu.— Clubulŭ austriacŭ-germanŭ alŭ Reichsrathului a decisŭ unanimŭ d'a vota pentru propunerea Suess în afacerea vĕmei pe petroleu. Clubulŭ polonŭ a declaratŭ, că vama de 2 fl. în aurŭ pe păcură o va susţiné solidarŭ. Aderenţii propunerei lui dintre Polonĭ se vorŭ abţiné dela votŭ.

TIMIŞORA, 17 Iuniu. — Pericululŭ de inundare e în crescere, comunele Freidorf, St. Mihaiulŭ românŭ, Utvinŭ, Dinişŭ, Jebeliu, Meşniţa suntŭ parte inundate. Pentru poporaţiunea lipsită de hrană s'au transportatŭ victualii şi s'a datŭ şi altŭ ajutorŭ.

SOFIA, 17 Iuniu — Din causa certei între Caravelov şi Radolavov s'a născutŭ o c r i s ă m i n i s t e r i a l ă. Décă cumva nu s'ar puté restabili înţelegerea vorŭ ajunge probabilŭ la cârmă aderenţii lui Dunkoff.

DIVERSE.

Mamă fără inimă. — Acum câteva ḑile aduse o femeiă la spitalulŭ de copii din Parisŭ unŭ băiatŭ micŭ, care se află într'o stare aşa de miserabilă, încâtŭ directorulŭ trimise după unŭ comisarŭ de poliţiă. Acesta întrebă pe băiatŭ şi află, că de trei anĭ era tractatŭ de mama-sa într'unŭ modŭ barbarŭ. Sĕrmanulŭ băiatŭ, care e de 10 anĭ, dér aşa de micŭ şi prăpăditŭ, încâtŭ pare că n'ar avé mai multŭ decâtŭ 6 anĭ, venise atuncĭ dela doică la mamă-sa, care-lŭ închise într'o celulă întunecόsă, nu-lŭ arăta nimĕrui şi-i dedea numai pâne şi sare şi aprópe nicĭ unŭ picŭ de apă. Adrien G. sciŭ numai sĕ spună comisarului, că mamă-sa şéde în Rue dela Boule. Poliţia căută în mai multe strade; află în fine în strada numită pe bulevardulŭ Richard Lenoir o femeia G., despre care nevasta portarului ḑise, că ar avé numai o fată de 12 anĭ, pe care o îngrijesce fórte bine. Totuşĭ comisarulŭ o întrebă pe femeia G., alŭ cărui bărbatŭ e călĕtorŭ în afacerĭ comerciale; acésta mărturisi în fine, după multă negare, că a ţinutŭ ascunsŭ pe băiatulŭ sĕu, fiindŭ că se ruşina de nătânjia lui, şi că l'a bătutŭ câte odată, pentru alŭ desvĕţa de necurăţeniă. Totŭ corpulŭ băiatului e acoperitŭ cu vărgĭ, pântecele sĕu e negru de străluce, fruntea e sângerată, capulŭ aprópe pleşuvŭ, fiindŭ că mamă-sa i-rupsese pĕrulŭ în şuviţe întregĭ. Probabilŭ, că nu avŭ curagiulŭ a-şĭ încărca cu totulŭ sufletulŭ cu crima de omorŭ şi pentru aceea ilŭ trimise pe băiatŭ prin o vecină la spitalŭ. Femeia G. fŭ închisă, şi décă poliţia nu o ar fi apĕratŭ, femeile cartierului arŭ fi rupt'o în bucăţĭ pe cruda mamă.

**

Deputatŭ condamnatŭ. — Deputatulŭ din Bruxelles, Vandersmissen, care şi-a ucisŭ soţia într'unŭ accesŭ de gelosiă, a fostŭ condamnatŭ la cincĭspreḑece anĭ muncă silnică şi la pierderea tuturorŭ drepturilorŭ, titlurilorŭ, gradelorŭ şi funcţiunilorŭ sale publice. Emoţiunea causată de acéstă condamnare e fórte mare în Bruxelles. Acestŭ omŭ, de o inteligenţă superióră, ambiţiosŭ, aprópe şefulŭ unui grupŭ politicŭ importantŭ în Cameră, şi care stĕrşesce astfelŭ la treiḑecĭ şi unulŭ de anĭ în ocnă, fără speranţă de a-şĭ mai îndrepta sórtea, — e o cădere tragică, care trebue sĕ deştepte conpătimirea chiar a duşmanilorŭ lui.

**

Cânii ca sentinele ale armatei? — La propunerea unui ḑiarŭ militarŭ, d'a se întrebuinţa cânii la diferitele corpurĭ de trupe pentru serviciulŭ sentinelelorŭ în timpŭ de rĕsboiu, ministrulŭ de rĕsboiu prusianŭ a datŭ ordinŭ a se face probe la diferitele corpurĭ. Cânii dresaţĭ vorŭ fi ataşaţĭ pe lângă sentinelele aflătóre în locurĭ isolate, cu deosebire în decursulŭ nopţii. Sĕ crede că prin acéstă instituţiă, sentinelele vorŭ fi totdéuna avisate despre apropierea unui inimicŭ.

**

Legenda pĕrului galbenŭ. — Pe când sórele era încă flăcău îi plăcea şi lui sĕ umble după fete. Pe atuncĭ însĕ tóte fetele aveau pĕrulŭ negru, ca pana corbului. Intr'o ḑi sórele îşĭ amestecase razele lui cele galbene prin pĕrulŭ unei fete, pentru ca sĕ o privéscă mai bine. Şi sórele, fermecatŭ peste mĕsură de frumseţea fetei, când a fostŭ sĕ plece, căcĭ avea de lucru, sĕ lumineze lumea, a lăsatŭ câteva raze în pĕrulŭ fetei şi s'a depărtatŭ în cerŭ, privindŭ în urma fetei. Părêndu-i-se lui, că fata e mai frumósă cu pĕrulŭ galbenŭ, decâtŭ cu pĕrulŭ celŭ negru, s'a făcutŭ că uită acele raze, şi de atuncĭ a rĕmasŭ galbenŭ. Şi de atuncĭ, orice fată bălană pórtă în pĕrulŭ ei nisce podóbe dela unŭ amantŭ pe care nu'lŭ cunósce!

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**

Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu**

începură a bate în pălmĭ de bucuriă, arĕtândŭ celorŭ de pe ţermure sĕ căpĕtaseră. Aceştia începură de asemenea a bate în pălmĭ în semnŭ de mulţămire, şi cu toţiĭ isbucniră într'unŭ risŭ puternicŭ şi îndelungatŭ, când ómeniĭ noştri, voindŭ sĕ se arĕte recunoscĕtorĭ pentru lucrurile de mâncare primite, dĕdură acelaşĭ semnŭ de satisfacţiune. Acum se apropiară în maĭ multe canoe toţĭ ceĭ de pe ţermure şi împresurară flotila călĕtorului nostru din tóte părţile.

Cu bucuriă observă Stanley, că noiĭ veniţĭ sûntŭ ómenĭ pacinicĭ, şi maĭ pre susŭ de tóte nu sûntŭ mâncătorĭ de ómenĭ. Téra acestorŭ ómenĭ maĭ blăjinĭ se numesce Kankore. Noiĭ veniţĭ nu'lŭ prea îndemnau pe eroulŭ nostru sĕ'şĭ urmeze călĕtoria, de óre-ce maĭ tóte seminţiile de prin apropiere, după cum spuneau eĭ, erau mâncătóre de ómenĭ, totodată ceva maĭ în josŭ rîulŭ formézâ nisce cataracte aşa de primejdióse, încâtŭ nimenea nu este în stare a trece maĭ departe din pricina lorŭ.

Locuitoriĭ din Kankore ilŭ sfătuiră pe Stanley sĕ se întórcă maĭ bine îndĕrĕtŭ, de óre-ce călĕtoria maĭ departe este împreunată cu cele maĭ marĭ pericule. Se înţelege, că călĕtorulŭ nostru nu putŭ sĕ dea ascultare acestuĭ sfatŭ, ci hotărî sĕ'şĭ continue drumulŭ cu orĭ şi ce preţŭ.

După amiadĭ, pe când luntrile treceau înainte în apropierea ţermureluĭ dreptŭ, dintr'odată se repeḑiră dintr'unŭ tufişŭ optŭ sĕlbaticĭ şi începură a svêrli cu dardele lorŭ asupra călĕtorilorŭ noştri, din norocire însă nu putură nimerĭ pe nicĭ unulŭ dintre eĭ. Indată după accea se şi auḑiră de-a lungulŭ ţermureluĭ cornurile de alarmă şi o mulţime de canoe pline cu ómenĭ se îndreptară spre vasele călĕtorilorŭ noştri. Canoele erau aşa de marĭ, cum apróре nu maĭ vĕḑuse Stanley până acum. Unele dintre ele erau de 26 metri de lungĭ. Posesoriĭ lorŭ erau în adevĕrŭ îngrozitorĭ. Trupulŭ lorŭ era zugrăvitŭ jumĕtate cu albŭ, jumĕtate cu roşu; peste aceste două colorĭ erau trase câte-va dungĭ late, negre.

Unulŭ din vasele duşmane cele maĭ marĭ se repeḑi de-a dreptulŭ asupra luntreĭ „Lady Alice.“ Sĕlbaticiĭ însĕ fură primiţĭ cu o salvă aşa de puternică, încâtŭ se înspăimêntară până la rĕrunchĭ, se aruncară cu toţiĭ în apă şi căutară sĕ scape cu notulŭ. Omeniĭ luĭ Stanley puseră mâna pe vasulŭ sĕlbaticilorŭ, care putea sĕ facă serviciile cele maĭ bune. Călĕtorulŭ nostru aşeḑă într'ênsulŭ 30 de ómenĭ, éră două canoe maĭ micĭ de ale sale poruncĭ sĕ se slobódă pe rîu în josŭ.

(Va urma.)

Cursulŭ la bursa de Viena

16 din Iunie st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 4%	106 55
Rentă de hârtiă 5%	95 05
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	154.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	100.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	128 35
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	120.25
Bonurĭ rurale ungare	105.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C5.20
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	105.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.20
Bonurĭ rurale transilvane	105 20
Bonurĭ croato-slavone	105 20
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	120 30
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	124.90
Renta de hărtiă austriacă	85.25
Renta de arg. austr.	85 90
Renta de aurŭ austr.	116 80
Losurile din 1860	139 20
Acţiunile băncei austro-ungare	879 —
Act. băncei de creditŭ ung.	290.—
Act. băncei de creditŭ austr.	282.70
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.94
Napoleon-d'orĭ	10.1/2
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.90
Londra 10 Livres sterlinge	126.15

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 3 Iunie st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	93 1/2	94—
Renta rom. amort. (5%)	95 1/2	96—
» convert. (6%)	87 1/2	88—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	31 1/2	33—
Credit fonc. rural (7%)	101 3/4	102—
» „ „ (5%)	93 1/4	94—
» » urban (7%)	84 1/2	85 1/4
» » » (6%)	93—	93 3/4
» » » (5%)	——	——
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14 40	15.55
Bancnote austriace contra aurŭ	2.00—	2.05—

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 16 Iunie st. n. 1886.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.62	Vênd.	8.66
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9.97	»	10.01
Lire turcescĭ	»	11.27	»	11.30
Imperialĭ	»	10.26	»	10.29
Galbenĭ	»	5.88	»	5.92
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.—	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	122.—	»	123.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Abonamente la Gazeta Transilvaniei

se potŭ face cu începerea dela 1 şi 15 ale fiecărei lunĭ, mai uşorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se şi posta ultimă.

PREŢULŬ ABONAMENTULUI ESTE:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
„ şése lunĭ . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate.

pe trei lunĭ . . . . 10 francĭ
„ şése lunĭ . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . 40 „

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei."

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	7.45	—
Predealŭ (	—	—	12.50	—
Predealŭ (	—	—	1.09	—
Timişŭ	—	—	1.40	—
Braşovŭ (	—	—	2.27	—
Braşovŭ (	6.22	—	2.55	—
Feldióra	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Agostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorodŭ	8.45	—	5.42	—
Haşfaleu	10.10	—	7.37	—
Sighişóra (	10.29	—	8.01	—
Sighişóra (	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	—	9 43	—
Copsa mică	12.12	—	10.02 10.30	—
Micăsasa	12.56	—	10.50	—
Blaşiu	1.30	—	11.29	—
Crăciunelŭ	1.45	—	11.47	—
Teiuşŭ	2.11	—	11.35	—
Aiudŭ	2.55	—	1 04	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	1.30	—
Uióra	3.24	—	1.39	—
Cucerdea	3.31	—	2.07	—
Ghirisŭ	4.09	—	3 08	—
Apahida	5.36	—	5.08	—
Cluşiu (	5.56	—	5.35	—
Cluşiu (	6.16	—	—	8.00
Nedeşdu	6.37	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.53	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.08	—	—	9.34
Stana	7.34	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.55	—	—	11.04
Ciucia	8.35	—	—	12 17
Bucia	8.53	—	—	12.47
Bratca	9.12	—	—	1.21
Rév	9.31	—	—	2.05
Mező-Telegd	10 06	—	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.25	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.35	—	—	3.55
Oradia-mare (	10.41	—	—	4.06
Oradia-mare (	10.51	—	10.37	—
P. Ladány	12.37	—	1.45	—
Szolnok	2.58	—	5.34	8.22
Buda-pesta	6.00	—	10.05	10.30
Viena (	—	—	10.50	—
Viena (	3.00	8.50	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	—	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	- -
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
Cluşiu (	10.01	—	5.05	6.43	—
Cluşiu (	10 26	—	—	7.03	—
Apahida	10.52	—	—	7.26	—
Ghiriş	12.37	—	—	8.51	—
Cucerdea (	1.36	—	—	9.31	—
Cucerdea (	1 48	—	—	9.43	—
Uióra	1.57	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	2.06	—	—	9.58	—
Aiudŭ	2.46	—	—	10.24	—
Teiuşŭ	3.01	—	—	10.44	--
Crăciunelŭ	3.45	—	—	11.28	- -
Blaşŭ	4.06	—	—	11.44	—
Micăsasa	4.45	—	—	12.18	—
Copşa mică	5.05	—	—	12.36	--
Mediaşŭ	—	—	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	—	--	1.56	6.40
Sigişóra	—	—	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	—	—	3.02	8.01
Homorod	—	—	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	—	—	5.30	11.02
Apatia	—	—	—	6.03	11.37
Feldióra	—	—	—	6.35	12.14
Braşovŭ (	—	—	—	7.14	1.09
Braşovŭ (	—	—	—	—	1.50
Timişŭ	—	—	—	—	2.48
Predealŭ (	—	—	—	—	3.23
Predealŭ (	—	—	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	—	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2.35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok (	2.39	—	4 53
Szolnok (	3.16	—	5.10
Budapesta	6.50	—	8.16
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	—	—
Budapesta	8.05	—	8.00
Szolnok (	11.02	—	11.40
Szolnok (	11.12	—	12.00
Aradŭ	3.37	—	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10.34	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12.05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	—	8.18
Aradulŭ nou	6.23	—	8.32
Németh-Ságh	6.48	—	8.51
Vinga	7.19	—	9.07
Orczifalva	7.38	—	9.20
Merczifalva	7.56	—	9.32
Timişóra	8.42	—	10.09

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	—	11.50	2.23
Streiu	—	12.27	3.00
Haţegŭ	—	1.19	3.49
Pui	—	2.10	4.40
Crivadia	—	2.57	5.28
Baniţa	—	3.35	6.07
Petroşenĭ	—	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.02	—	5.00
Merczifalva	6.40	—	5.50
Orczifalva	6.52	—	6.07
Vinga	—	—	6.32
Németh-Ságh	—	—	6.53
Aradulŭ nou	—	—	7.24
Aradŭ	—	—	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9.33	—
Baniţa	7.27	10.14	—
Crivadia	8.06	10.54	—
Pui	8.50	11.37	—
Haţegŭ	9.31	12.17	—
Streiu	10.16	12.58	—
Simeria	10.53	1,35	—

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.